

4503000

4504000

4505000

4506000

7046000

7046000

7045000

7045000

7044000

7044000

7043000

7043000

7042000

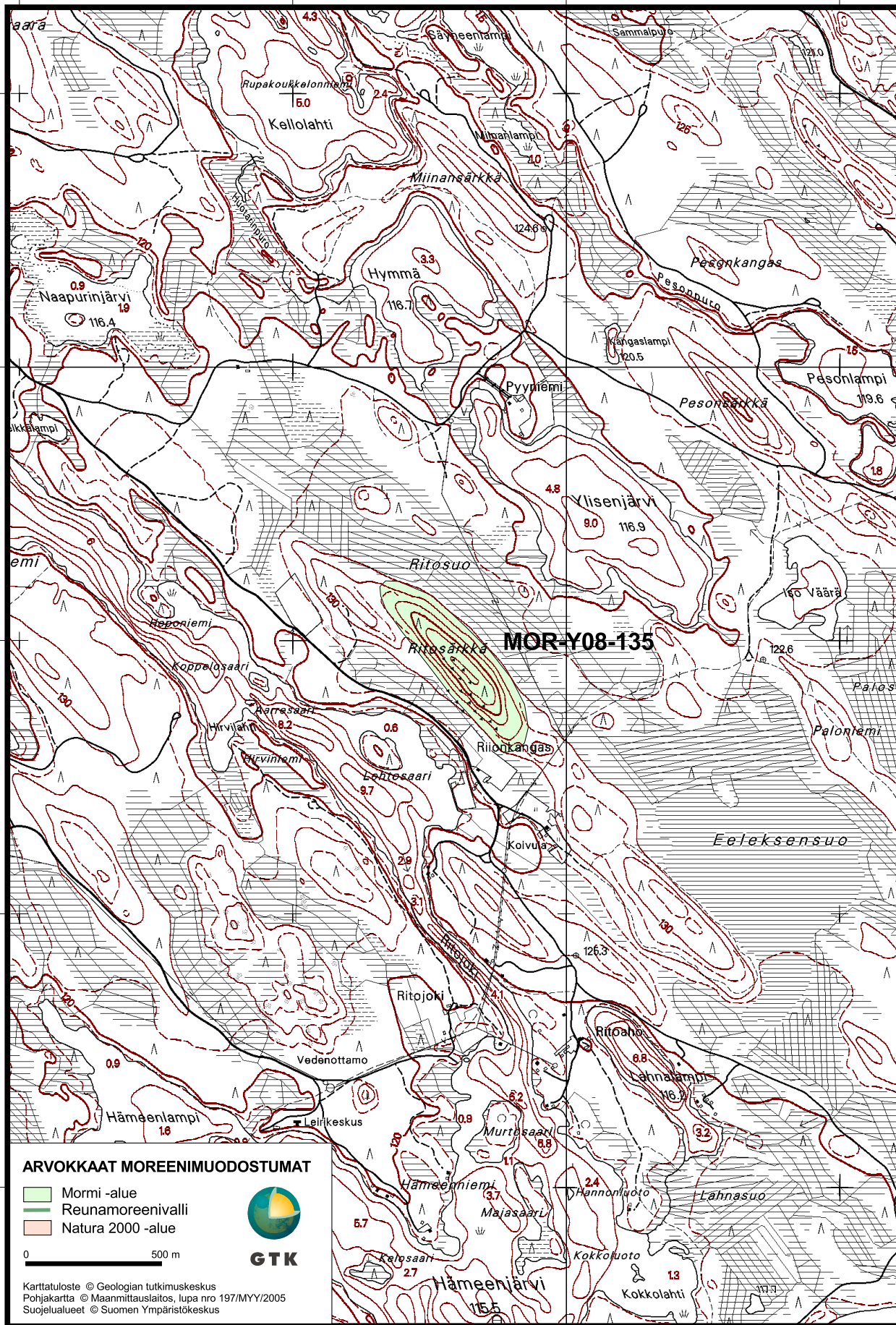
7042000

4503000

4504000

4505000

4506000

ARVOKKAAT MOREENIMUODOSTUMAT

- Mormi -alue
- Reunamoreenivalli
- Natura 2000 -alue

GTK

0 500 m

Karttatuloste © Geologian tutkimuskeskus
 Pohjakartta © Maanmittauslaitos, lupa nro 197/MYY/2005
 Suojelualueet © Suomen Ympäristökeskus

RITOSÄRKKÄ

LIEKSA

Tietokantatunnus: MOR-Y08-135 **Muodostumatyyppi:** Drumliini

Arvoluokka: 3 Karttalehti: 4341 01 Alueen pinta-ala: 13,4 ha

Korkeus: 150 m mpy Alueen suhteellinen korkeus: 25 m Muodon suhteellinen korkeus: 25 m

Moreenimuodostuman sijainti: Ritosärkän drumliini sijaitsee Nurmijärveltä kaakkoon Sauvonjärven kaakkoispäässä, 20 km Lieksasta pohjoiseen.

Geologia

Ritosärkän hyvin suuntautunut ja erittäin jyrkkäpiirteinen pieni sukkulamainen drumliini sijoittuu Lieksan drumliinikentän keskiosaan. Selänne on kooltaan vain 700 x 200 metriä, mutta korkeutta sillä on peräti 25 metriä. Proksimaali- ja distaalipäät ovat selväpiirteiset, vaihtumista on vain vähän. Kyljet ovat erittäin jyrkät, koilliskyljen alaosassa on loiva taive. Selänteen kapeahko, pyöreähkö harja nousee melko jyrkästi proksimaalikärjestä keskiosan laelle ja laskeutuu jyrkästi distaalipäähän. Distaaliosassa ja proksimaalikärjessä on hieman kumpuilua. Kohdealue sijoittuu Nurmijärven altaan laajalle hiekka-hieta-alueelle, jolle ovat tyypillisiä tasaisesta maastosta kohoavat erilliset pienehköt drumliinit (paikallisessa nimistössä drumliineja, harjuselänteitä ja dyynejä kutsutaan yhteisnimityksellä särkiksi). Pieni ja säännöllisen jyrkkäpiirteinen kohdealue on erittäin havainnollinen muodostuma, ja sen voi katsoa edustavan korkeutensa ja jyrkkyytensä puolesta pienten sukkulamaisien drumliinimuotojen ääripäätä (vertaa esim. MOR-Y06-024). Nykytilassaan se on mainio käyntikohde.

Leikkauksia ei ole, selänteen pinta on hiekkamoreenia ja sen liepeillä on hiekkaa. Pintalohkareisuus on kohtalainen, paikoin laella, lounaiskyljellä ja distaaliosassa suuri (1-10 kpl aarilla). Lohkareet ovat keskikokoisia (1-2 m). Kiviä on melko runsaasti. Ylin ranta on seudulla noin 125 metrin tasolla (Pielisen jääjärvi), joten alue lienee lähes kokonaan supra-akvaattinen. Kivikkoisen rantavyöhykkeen kiertää lounaiskyljen juurella.

Biologia

Moreenialueella ei ole tehty kasvillisuusinventointia. Alue sijaitsee kokonaan valtion maalla, ja alueen metsät ovat kuivahkon kankaan männikköjä. Suurin osa drumliinista on uudistusvaiheen jälkeen aukeana ja varttunutta männikköä on vain luoteispäässä ja lounaiskyljellä. Drumliinin pohjoispuolta reunustavat suot ovat rämeisiä muuttomia (Metsähallituksen kuviotiedot).

Maisema ja muut arvot

Pieni ja korkea, osin soiden rajaama selänne hahmottuu hyvin kartalla, ja säännöllisesti kaartuva pitkittäisprofiili näkyy mainiosti länsipuoliselta hakkuulta. Selänteen harjaa kuljettaessa muoto hahmottuu erinomaisesti. Hakatun selänteen korkein kohta kohoaa hieman ympäröivän metsän yläpuolelle, ja näkyvyyttä on lähes joka suuntaan: vaaroja, järviä, tasaista kangasta ja drumliineja. Sisäinen maisema on pienen koon ja jyrkkien rinteiden ansiosta vaihteleva.